

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii
Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ**

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

Præloquium Libri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

PRÆLOQUIUM

LIBRI.

LEctorem Catholicum statim initio compellas : dic , fodes , acatholicum . Hic tuum , non præli errorem agnosco : Loquela tua te prodit : nec enim Catholicos hic modus agendi decet , quorum (ut ais) *utilitati* , dic amabo , offensionem , quam scandalum vocant , famosas illas , seu fumosas (nempe finistrum fulmen fumum obduxit) litteras dicasti : quarum *atticum nitorem* , *pretium* , *eloquentiam* , *nominis & fama celebritatem* , *splendorem* , *ornatum* , *lepores* , *temperamentum* , tam impensè , ac putidè verbis exaggeras , ut conductus laudator esse videaris . Hac in parte , Sapientes Viri , ut mitissimè loquar , tuam prudentiam & modestiam desiderarunt . Haud aliter mutuò muli scabunt ; ignosce , tecum ago familiariùs . Et verò mirum plerisque accidit , quod religioni minimè duxeris , libellos famosos tam multis scatentes erroribus , Pontificio Decreto damnatos , ex fumanti busto * per fraudem eductos , in aspectum lucemque hominum reducere , & effusis laudibus cumulare . Crede mihi , dum in cælum Montaltium efferre visus es , infano illum præconiorum ponderi penitus imparem obruisti .

Quod verò ad illos spectat , qui Montaltii nugas egregiè refutarunt , & ab eo affictas diluerunt calumnias : misellos ita deprimis , ut alter , saltem te iudice , *ingratas* , *velut anser inter olores* , *nanias inter-*
cinat ,

* Aquis Sextiis , Parlamenti decreto , Montaltii litteræ , in area publica , Tortoris manu , ultricibus flammis traditæ fuerunt . Anno 1657 . die 9. Februar.

cinat; immanis alter & truculentus, spumanti ore, turpe Clasticum intonet: sed hic insanus nobilissimis Parochis, ad quos ex officio spectat, in furorem à Dæmone actos solitis exorcismis curare; ille verò ignavus Therfites famoso Jansenianarum partium Achilli meritas pœnas dedit, & vilis victrice manu hostia cecidit. Hæc in utrumque paulò intemperantiùs. Jansenianos tuos illi haud leviter pupugerant: probris & convitiis doloris sensum demulcere, ac lenire conatus es. Subiratis hominibus aliquid condonandum. sed, quantumvis fremas & ringas, hic Anser Romano Capitolio cecinit, & clangore suo Vaticani Jovis fulmina elicuit, quibus larvati oloris caput perculsum meritò conflagravit. Ignavum tamen, tardum, segnem, hebetem vocas. At bilem Montaltio & stomachum movit; ad propriam defensionem iniquum aggressorem adegit: à ludicris ad seria, à jocis, ad minas, minarumque faces & irarum tædas, segnis ille ac frigidus homuncio, Achillem, Herculem vestrum traduxit. Quid rei sit, ingenuè dicam: vinci puduit & cadere causâ: probra & maledicta inustæ Montaltio notæ, turpi cicatrici turpius emplastrum obducis. Si opus esset, facile reponerem, nec sine scœnore; neque id singularis est industriæ. Quid enim facilius, quàm jactare probra? at effusa profusaque illa convitia unum te feriunt: & inusta cauterio Apostolico nota, aspersis elogiis, quibus paulò liberaliùs indulges, nunquam eluetur.

Quod alterum attinet, ad Ecclesiæ tribunal eum sistis. Cujus porrò Ecclesiæ? an Romanæ? minimè gentium. Nec enim vindicem habere speras, quam justum Judicem hæcenus sensisti: neimpè illa Jansenii, Sancygirani, Arnaldi, Montaltii errores confixit, sed conventiculum illud octo Parochorum subscrip-

torum (cui haud dubiè divinus Spiritus non præfuit; utinam humanus saltem præfuisset! Ecclesiæ loco habes. Hinc sub præloquii finem, nonnulla te, ex Parochorum scriptis excerpta, in tua Commentaria derivasse ingenuè mones. Cæterum, inquis, sparsæ ab Jesuitis *voculae* contra Montaltium illicò *suppressæ & suffocatae* fuerunt, criminationes retusæ, dilutæ calumniæ. Hic revera thraſonem agis. Sed factis, non dictis standum est. Plagii crimen vobis impositum, quod scilicet hæreticorum loca & argumenta contra Jesuitas adhiberetis, repulsum est, inquis, in notis Epistolæ quintæ præambulis. Huc volo te, Willelme. Nemini senim dubium est, quin Jansenius vester libros hæreticorum compilarit, eamque rerum & locorum sylvam corraſerit, qua deindè insana Volumina conferſit: cujus plenissimam fidem Ricardus Theologus toti Orbi Christiano fecit. Accedit quod liber ille famosus, quem Theologiam Moralem Jesuitarum, nescio quis de grege inscripsit, ex centonibus Molinæi compactus fuit: ut vulgato scripto, adductis, collatisque locis, demonstratum est.

Quod demùm ad abigendam *afflictæ*, ut ais, *hæreseos formidinem*, & *inane*, ut vocas, *terriculum*, 17. & 18. Epistolas accerſis; imprudentissimè facis, mi homo: cum ex iis potissimùm litteris Montaltii errores excerpti fuerint, & impius adversùs Sedem Apostolicam furor detectus. Falleris etiam Willelme, falleris, cum temerè asseris 18. Epistolam ab adversariis improbatam non fuisse. Immò illa præ ceteris improbata; & ad Sanctam Sedem delata; cum Rom. Pontificis auctoritatem pro definiendis controversiis, in Doctrina morum & fidei, ex professo, ut ajunt, impugnaret; quâ semel everſa tota res Catholica statim corrueret. Præ cæteris autem illud emenda, quod Jansenianam hæ-
resim

resum *fictitiam* vocas, ne Pontificiæ Bullæ chimæras petant: item quod dicis, Montaltium has Latinas Epistolas ad se transmissas emendasse & approbasse; quamvis longè peiores sint Gallicis, quæ à Romano Pontifice damnatæ fuerunt. Montaltio malè consulis, quem testaris hæreticorum more approbare, quod Roma damnat. Sed de præloquio fatis: ad eam quæ proximè sequitur, admonitionem, gradum facio.

A D M O N I T I O

A D L E C T O R E M.

DE nonnullis te monitum velim, *Willelme*, quæ in admonitione tua ad lectorem, imprudens peccasti. Hoc loco Montaltii literas in compendium & brevem summam redigis; ut ejus criminationes, calumnia, errores sub unum aspectum cadant: & summa dumtaxat capita delibas. Primis Epistolis, inquis, Sorbonica contentio in nostri Arnaldi causa, breviter explicatur: tum gemina quaestio, juris scilicet & facti expenditur: gratia sufficiens exploditur: proxima ad agendum potentia proscribitur: Sorbona per jocum traducitur: Schola Thomistica deridetur: tum libertatem suffragiorum in eo confessu ereptam, & novam comitiorum formam inductam fuisse miserè deploras: ac proinde optimi Arnaldi defensores (Janfenianos intelligis) è comitiis recessisse, & irrita, quæ agerentur, fore denunciaſſe: Sorbonam demum vacuam Molinistis relictam. Sed quibusnam quaeso imponere statuisti? an Moschis, aut Tartaris? rectè, nempè hi quid rei sit, ignorant: